

Subregatta 2022 a III. mistrovství Evropy modelů ponorek

Ponorky Jacka Biedy, vpředu U155

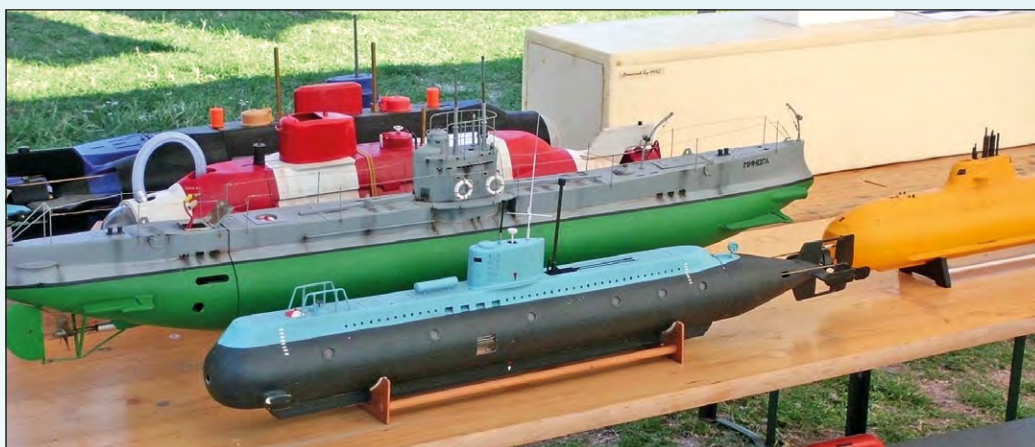
očkování, takže se dostavili v hojném počtu den předem, bez ohledu na národnost a počty ujetých kilometrů. Večer se již tísnilo u jednoho stolu Češi a Slováci vedle Poláků a Rakušanů, po setmění dorazili také Christian Albrecht a Detlef Franke, kteří vážili cestu až od Berlína. Byl tu také Andrea Vecchiarelli, tentokrát jediný účastník z Itálie. Avšak ani on, ani Němci nebyli nejvzdálenějšími účastníky. Tím se nakonec ukázal být Jakub Kercz z Polska. Je pravidlem, že s přibíhajícími nočními hodinami padají jazykové bariéry, a ani zde tomu nebylo jinak. Každý si vzpomněl na pár cizích slovíček, která s úspěchem uplatnil. Například se ukázalo, že Det-

Naše ponorky

Bratislava Rača, 3. a 4. září

Petr Jašek

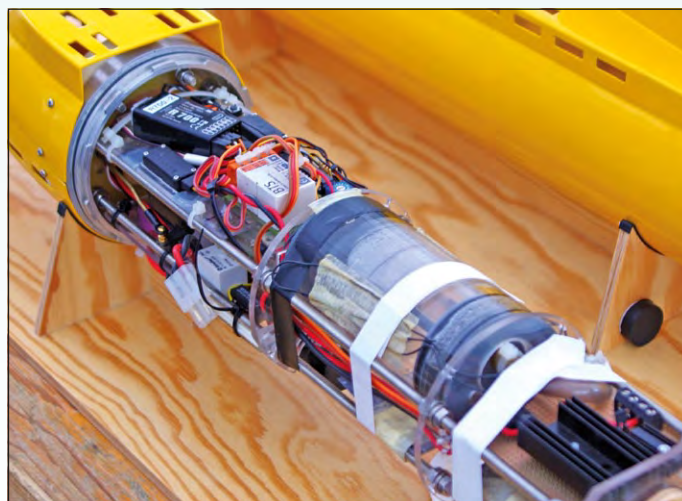
V pátek odpoledne před Subregattou bývá na přírodním koupališti v Rači většinou klid, pouze skupina členů pořadatelského Klubu přátel lodí a ponorek Bratislava spěšně dokončuje stavbu stanu, stěhuje lavice a stoly a připravuje vybavení kuchyně. Letos tomu bylo jinak. Pravděpodobně se všichni účastníci těšili na opětovné shledání bez roušek, dezinfekce a potvrzení o prodělaném

Maketově zpracované kulometry ponorky UB16

Pohled do vnitřku Seawolfu Marcela Bohlkeho

Detaily makety historické ponorky Curie Jacka Biedy

lef Franke mluví plyně rusky, a Poláci se v rozhovoru se Slovák-
ky nemusejí snažit o angličtinu.

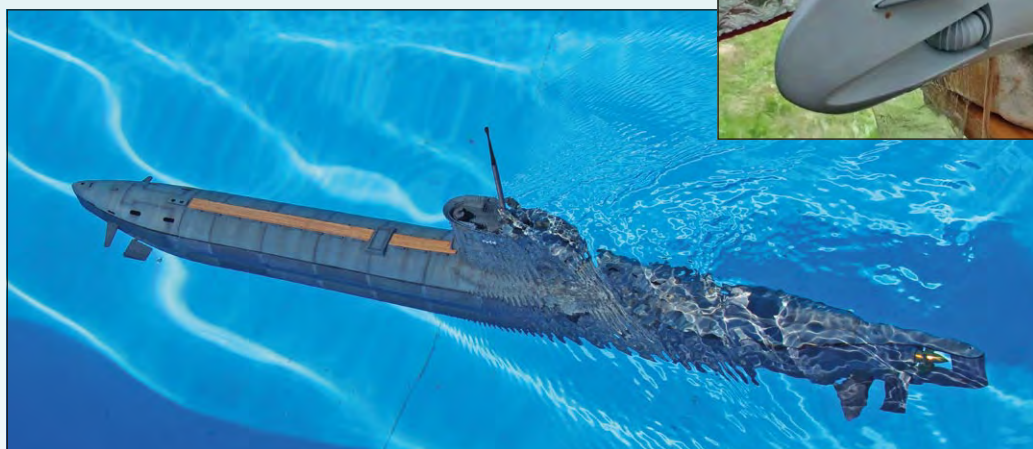
Naši skupinu z Čech tentokrát
nedoplňoval Petr Macoun. Ten
účast na poslední chvíli odřekl
kvůli nepojízdnému autu. Neče-
kaně ho však nahradil modelář
z Brna Pavel Kostka. Nedávno
koupil od Petra Žáka model U-bo-

Ponorka UB1

otu typu VII. z produkce firmy
Engel, bohužel bez původního
vysílače. Ani po třech dnech práce
za asistence na slovo vzatých po-
norkářů se nepodařilo přimět mo-
del, aby správně reagoval na po-
voly z jiného rádia. Věřme, že se
brněnskému modeláři podaří na-

Ponořování modelu ponorky typu XXIII

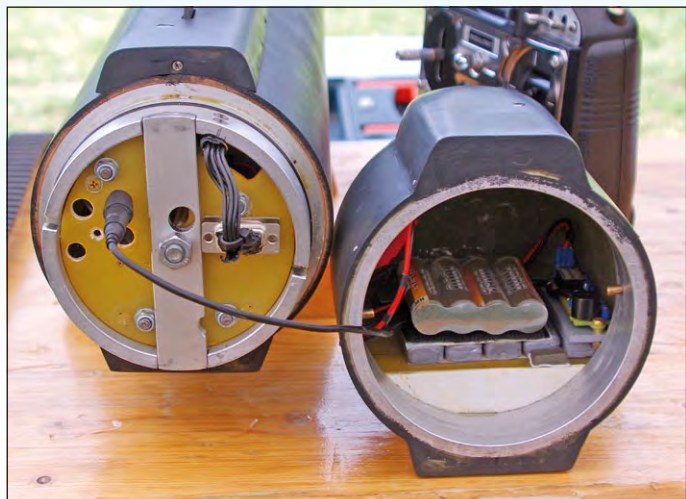

konec technické problémy překo-
nat, protože jde o plavidlo velmi
pěkné a oproti podobnému mode-
lu od firmy Robbe maketověji
zpracované.

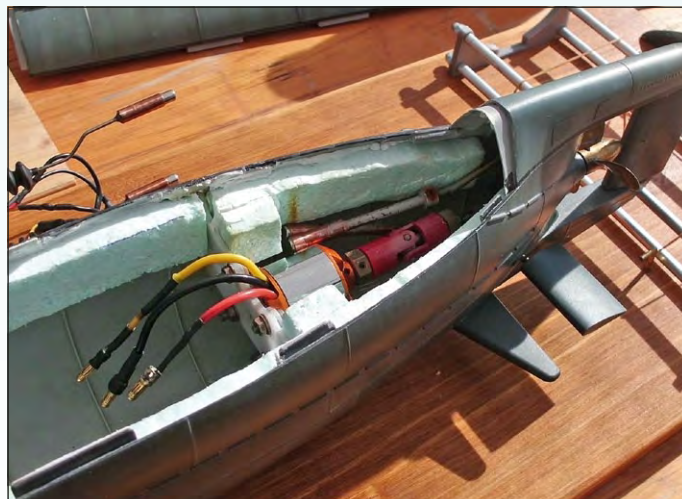
Sobota je vždy věnována vol-
ným jízdám. Bylo možné vyzkou-
šet nové modely na vodě. Svůj

(Pokračování na str. 60)

Pohled do útroby modelu ponorky Spiggen II

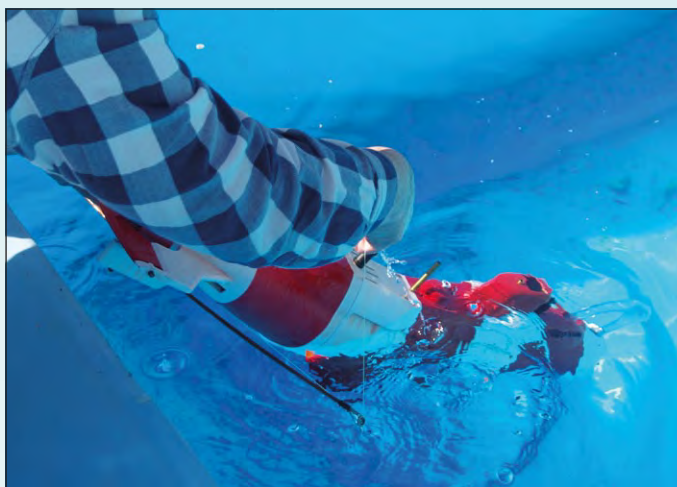
Motor pracující ve vodě již není novinkou. Vecchiarelliho U 2332.

(Pokračování ze str. 59)

křest tu prodělala i „dvacet trojka“ Mirka Kostrouna, a předvedla nejeden zdařilý zkušební ponor. Také má červeno-bílá DSRV brázдила vody bazénu, aby konečně v praxi předvedla své kladné i záporné vlastnosti. Pár nedostatků, které bude nutné ještě dořešit, se ukázalo po několika minutách plavby, ale vcelku jsem mohl být spokojen, přestože jsem se nevyhnul ani ztroskotání v hloubce dvou metrů v plavecké části bazénu. Den byl slunečný, voda prohřátá, počasí lákalo ke koupání, proto záchrana modelu skýtala spíše příjemné osvěžení. Když jsem však doplaval na místo havárie, shledal jsem, že kamarádi v čele s Lázslem Benkem byli rychlejší, a ponorka již stojí ve stojanu na břehu. Později jsem měl příležitost sledovat, jak Lázslo šikovně pracuje s rybářským prutem. Jak model pomocí vlečených závažíček opatrně přitáhne ke břehu, poté omotá kolem kormidel vlascem a citlivě zvedne k hladině. Na tomto místě je nutné

Záchrana mého modelu batyskafu DSRV. Dobře viditelný je rybářský prut a vlasec.

poznamenat, že jeho U-Boot typu XXI, se kterým měl léta problémy, již pracuje spolehlivě, a tak Lázslo poskytoval záchranu už jen jiným.

Přestože noc byla teplá a na obloze svítily hvězdy, na setmělé vodní ploše se odrážela pouze poziční světla Minogy, dno ozařovala Neptune Dušana Prokší a řady

Sobotní dopoledne u bazénu

bílých LED na bocích žlutého Seawolfu Marcela Böhlkeho z Německa. Na poslední chvíli na pomoc přispěchal policejní člun Pavla Kostky, aby barevným osvětlením a sirénou zachránil dojem z jindy hojně zastoupených nočních jízd.

Na nedělní dopoledne byl hlášen déšť, který se dostavil přesně podle předpovědi. Dráha již sice byla připravena, ale začátek mistrovské soutěže bylo nutné chtít nechat odložit. S ponorkami se dá jezdit i v dešti, protože stan slou-

řadatele, komentátora i rozhodčího v jedné osobě – k poměrně razantnímu opatření. Tam, kde se dříve započítávaly pouze trestné body, přidávaly trestné sekundy, popřípadě se dovozoval opětovný pokus k projetí branky, se nyní nekompromisně vylučovalo. Někteří účastníci to nesli dost nelibě, ale jen tak se zřejmě dal dohnat časový skluz. Lze jenom doufat, že dotyční vezmou celou věc sportovně a na Subregattu jako takovou do budoucna nezanevrou. Do druhého kola se probodovali pouze čtyři účastníci. Ačkoliv by se naše soutěžní dráha mohla zdát modelářům z jiných odvětví směšně jednoduchá, ve skutečnosti dělá potíže všem zúčastněným. Na dráze mají problémy i ponorky, které při volné jízdě viditelně vykazují dobré vlastnosti i obratné manévrování. Dráha je ovál vytyčený čtyřmi brankami, který se musejí proplout pod hladinou, na správném místě se vynořit, zacouvat před cílovou rovinu a poté projet cílem. Rozvlákněná hladina ale láme obraz ponorky pod ní a lze jen s obtížemi určit, v jaké je model poloze. Ten se například vynořuje a přidí míří k hladině. Modelář mylně vyhodnotí manévry jako zatáčení, nastaví směrové kormidlo opačným směrem a vynoří se mimo branku. Pokud ještě vezmeme v úvahu zpožděnou reakci modelu na výchylku kormidel, tak na nápravu chyby příliš času nezbývá. Neposlední příčinou častých obtíží je ztráta signálu. I v případě, že jde o sekundové výpadky, bývají důsledky osudné. A to se nezmiňuji o problémech, jako jsou různé vzduchové kapsy a skryté bubliny uvnitř trupu, které se tvoří zejména ve věži nebo pod palubou. Ty

Ponorek při nočních jízdách bylo letos méně

Geny pro vítěze

**Nový velký model japonské
druhoválečné letadlové
ponorky I-400 Vlada Randy má
na délku více než 3 metry.
Nechybí řada detailů včetně
hydroplánu Aichi Seiran.**

jsou záladnější než průsak vody do těsného trupu, protože ten vzhledem k omezenému času modelu na dráze nebývá velký.

V minulých ročnících mistrovství se při tvorbě pravidel hodně diskutovalo o velikostních kategoriích modelů. Jak se zdá, tento problém se vyřešil sám. Většinou má modelář ponorek více a do soutěže přihlásí ten, který má největší šanci na úspěch. Optimální pro tento účel se ukazují ponorky střední velikosti do jednoho metru délky. A takových jsme letos viděli na trati nejvíce.

Na pomyslných stupních vítězů se nakonec octl: Jan Gerža s ponorkou Seehund v měřítku 1:17, druhé místo obsadil Detlef Franke také se Seehundem, ale v měřítku poněkud větším, na nejvyšším stupni stanul Peter Horvath z Rakouska, který se v minulém roční-

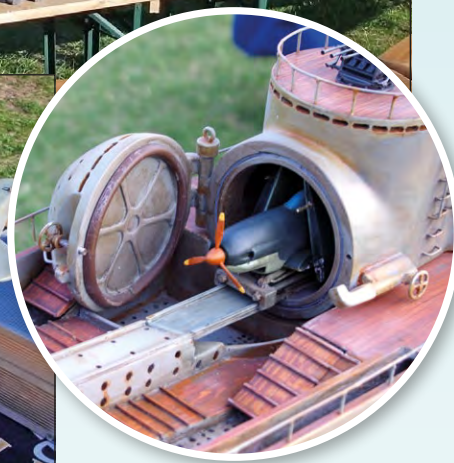
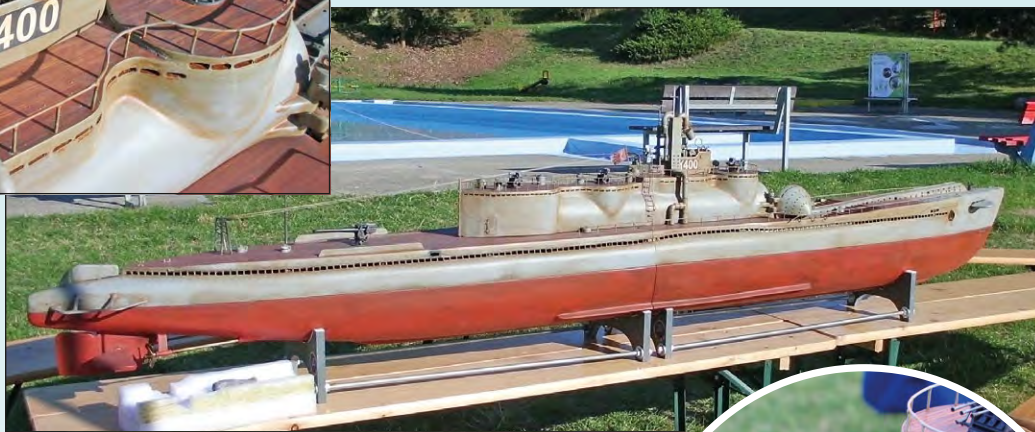
ku mistrovství umístil na třetí pozici. Překvapením pro všechny však bylo, že si prvenství vybojoval s jednoduchou ponorkou Seawolf od firmy Robbe, která má pouze dynamické ponorování.

Letošní mistr Evropy Peter Horvath z Rakouska přebírá cenu

Největší pozornost diváků vždy přitahují velké modely. Jeden takový vévodil i letošnímu setkání. Zhotovil jej a přivezl Vlado Randa ze Žiliny. Jde o japonskou letadlovou ponorku I-400 z druhé světové války. I na fotografiích vypadá model v měřítku 1:40 s délkou více než tři

stane I-400 největší funkční ponorkou na našich setkáních. Hydroplán Aichi na palubě je z části dílem mého kolegy Mirka Kostrouna. Není bez zajímavosti, že tentokrát přijel Vlado bez přívěsného vozíku a všechny své ponorky včetně plně vybavené I-400 dokázal naskládat do osobního

auta. Vladovi byla v závěru Subregatty udělena cena „Designer“. Ta se uděluje za nový model ponorky nebo za zajímavé technické řešení. Stejnou cenu letos získal i Andrea Vecchiarelli za předvedený U-Boot typu XXIII

(Pokračování na str. 62)

Jacek Bieda přebírá putovní pohár

ze stavebnice od firmy Bronco a polský účastník Jacek Bieda za U 155 (Deutschland). Jacek získal za tento model také cenu nejvyšší – putovní pohár – proto se hodí o předloze napsat alespoň pár slov. „Deutschland“ byl navržen a postaven na začátku první světové války jako nákladní ponorka, aby dopravoval strategický materiál do blokováných přístavů. K tomuto účelu však dlouho nesloužil. Fronta vyžadovala zejména plavidla bojová, proto byl „Deutschland“ přestavěn na ponorný křižník a jeho označení změněno na U 155. Jacek zachytil jeho podobu kolem roku 1918. Přestože U 155 ex. „Deutschland“ žádných větších válečných úspěchů nedosáhl, řadí se mezi největší ponorky své doby, alespoň co do velikosti.

Letos poprvé byla udělena cena „Inventor“, která byla zamýšlena jako odměna za výjimečná technická řešení v oblasti ponorkového modelářství – odvezli si ji Oto a Jan Geržovi. Jednak za to,

Detail plujícího modelu ponorky U 155 Deutschland

že se Otovy ponorky zhotovené kombinací 3D tisku, leptů a dalších moderních technologií vyznačují jednotným, uceleným a svěbytným zpracováním a dalším důvodem je skutečnost, že se tímto způsobem dají modely vyrábět sériově. Na jejich stole se letos například nově objevily dvě německé prvoválečné ponorky pobřežního typu UB1. Pro zajímavost, mnohé z nich sloužily i v rakousko-uherském loďstvu

a námořníci je přezdívali poetickým názvem „okaríny“ podle nezaměnitelného tvaru a nepatrné velikosti. V takovém případě oceňovat každý model zvlášť by bylo značně nepraktické. Otec Jan je pro Otu nejen technickou oporou od samých začátků modelaření, tudíž se zdálo logické vyznamenat oba tvůrce jako dvojici.

Za zdařilou akci je nutné opět poděkovat pořadatelům, kteří před skončením Subregatty již

plánují další setkání a přemýšlejí o novinkách, kterými nás za dva roky překvapí. Zdá se, že by to tentokrát mohla být dráha s osvětlenými bójkami pro plavbu v noci.

Na samotný závěr ještě jednu glosu. Polský modelář Jakub Kercz vyslovil myšlenku pořádat podobné setkání také u nich. Takže za nějaký ten rok budeme jezdit za modely ponorek možná i do Varšavy.